

การมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม: กรณีศึกษาเมืองปัตตานีเก่า จังหวัดปัตตานี
LOCAL PEOPLE'S PARTICIPATION IN CULTURAL HERITAGE CONSERVATION: A CASE STUDY
OF THE OLD SECTOR OF PATTANI TOWN

รศ.ยา สารพร 4937646 SHEV/M

ศก.ม. (สิ่งแวดล้อม)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: ชุตินา แสงเงิน, ศษ.ค. (สิ่งแวดล้อมศึกษา), รัชชัย บุญโชค, Ph.D. (Geography), จิราพร จักรไพวงศ์, ศก.ม. (สิ่งแวดล้อม)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม รวมทั้งศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะของประชาชนท้องถิ่นในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ ในส่วนของการวิจัยเชิงปริมาณทำการศึกษาเกี่ยวกับประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลตันหยงลูโละ และตำบลบาราโหม ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป และมีระยะเวลาพักอาศัยในชุมชนไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 250 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม โดยใช้สถิติอัตราส่วนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มและการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเดียว สำหรับการศึกษาเชิงคุณภาพใช้วิธีการสัมภาษณ์เจาะลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 10 คน และนำเสนอข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนท้องถิ่นส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในระดับค่าร้อยละ 98.80 ปัจจัยอาชีพ ระดับการศึกษา และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และปัจจัยอายุ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 ตามลำดับ ในส่วนปัญหาอุปสรรคในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมที่พบ คือ ขาดการรณรงค์เรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมที่เป็นรูปธรรมชัดเจนให้กับประชาชนทั่วไป การขาดการจัดตั้งกลุ่มหรือองค์กรที่มีบทบาทโดยตรงในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม และการจัดกิจกรรมด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมยังอยู่ในวงแคบ รวมทั้งหน่วยงานภาครัฐไม่มีนโยบายในการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมให้กับประชาชนอย่างจริงจัง

ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ หน่วยงานภาครัฐที่รับผิดชอบตลอดจนสื่อมวลชนท้องถิ่นควรมีการเผยแพร่ความรู้ให้แก่ประชาชนได้รับทราบถึงวิธีการ ผลกระทบ ประโยชน์ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมและประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในพื้นที่ รวมทั้งควรมีการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในชุมชน เพื่อเป็นการปลูกฝังจิตสำนึกการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมให้เกิดขึ้น ทั้งนี้การเผยแพร่ความรู้ดังกล่าวควรกระทำโดยผ่านสื่อโทรทัศน์ วิทยุ เสียงตามสาย และเจ้าหน้าที่ทางราชการ นอกจากนั้นควรทำการส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมให้เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน โดยกิจกรรมที่จัดขึ้นต้องมีรูปแบบที่น่าสนใจและมีระยะเวลาในการจัดกิจกรรมไม่มากนัก เพื่อกระตุ้นหรือจูงใจให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม อันจะส่งผลต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมอย่างยั่งยืนในอนาคต

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม / สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม / ประชาชนท้องถิ่น

LOCAL PEOPLE'S PARTICIPATION IN CULTURAL HERITAGE
CONSERVATION: A CASE STUDY OF THE OLD SECTOR OF
PATTANI TOWN

RATAYA SARAPORN 4937646 SHEV/M

M.A. (ENVIRONMENT)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: SHUTIMA SANG-NGURN, Ph.D.
(ENVIRONMENTAL EDUCATION), THAWATCHAI BOONCHOTE, Ph.D.
(Geography), JIRAPORN CHUCKPAIVONG, M.A., (ENVIRONMENT)

ABSTRACT

The objectives of the study were to examine community participation and factors that influence cultural heritage conservation, including problems, obstacles, and local people's opinions regarding cultural heritage conservation through quantitative and qualitative research. A qualitative study was conducted among occupants of 250 local households, aged over 18 years, who had been living at Tonyong Lulo Sub-district and Barahom Sub-district at least 3 years. The research tool used was a questionnaire to which statistical applications of percentage, mean, and standard deviation, comparative group study, and one-way ANOVA were applied. The quantitative study involved interviewing 10 key informants and presenting data through descriptive analysis.

Study results indicated that the majority of local people [98.80 %] participated poorly in cultural heritage conservation. Occupation, educational level, and perception of on cultural heritage conservation affected opinions with statistical significance of $p=.001$, whereas age and number of years living in the community affected local people's participation in cultural heritage conservation with statistical significance of $p=.01$ and of $p=.05$, respectively. As for obstacles to cultural heritage conservation, there was no community action group on cultural heritage conservation, group or government organization directly affecting cultural heritage conservation. Moreover, cultural heritage conservation activities were limited as government agencies have never set up awareness policies for cultural heritage conservation.

Recommendations for responsible agencies, including local media, are that knowledge should be disseminated among people so that they can learn about the impacts and benefits from cultural heritage conservation and existing problems regarding cultural heritage conservation in the area. Besides, knowledge on local history should be disseminated among the locals to build awareness on cultural heritage conservation through television, radio, and government agencies. Furthermore, activities on cultural heritage conservation should be actively promoted with interesting short-term activities to encourage people's participation in cultural heritage conservation, leading to sustainable cultural heritage conservation in the future.

KEY WORDS: PARTICIPATION / CULTURAL HERITAGE / LOCAL PEOPLE

168 pages